

Biuro Rzecznika Praw Dziecka
ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa
tel. (22) 583 66 00, fax (22) 583 66 96

Warszawa, 04 grudnia 2015 r.

ADM.053.1.2015.MGA
(w odp. należy podać nr sprawy)

Kancelaria Prezydenta RP
Biuro Dialogu i Inicjatyw Obywatelskich
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa

działając na podstawie art. 6 ustawy z dnia 11 listopada 2014 roku o petycjach (Dz.U z 2014 roku, poz. 1195), w załączeniu przekazuję zgodnie z właściwością petycję zgłoszoną przez [imię i nazwisko] (wpływu 30.11.2015 r.).

Ponieważ petycja dotyczy postulatów w zakresie zmiany przepisów prawa, konieczne jest jej przekazanie organom, które posiadają inicjatywę ustawodawczą.

Z poważaniem

Dyrektor Biura Rzecznika Praw Dziecka
Małgorzata Gambrych

Otrzymuje:

25 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

KANCELARIA PREZYDENTA RP
BIURO DIALOGU
I INICJATYW OBYWATELSKICH

wpłynęło
dnia 11. 12. 2015

BDI.....5774.02.2015

Miejsce i data sporządzenia dokumentu

Łódź, 2015-11-30

Dane adresatów

BIURO
RZECZNIKA
PRAW
DZIECKA
00-450
WARSZAWA
WARSZAWA
UL.
PRZEMYSŁOWA
30/32

PETYCJA

Petycja - Prawo dzieci do obojga rodziców

Treść dokumentu

Działając na podstawie art. 2.1 Ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195) - zwanej dalej Ustawą o petycjach, działając w interesie własnym na podstawie art. 2.2. pkt 2 Ustawy o petycjach, oraz działając w interesie publicznym na podstawie art. 2.2 pkt 1 Ustawy o petycjach domagam się:

1. Przestrzegania przez Rzeczpospolitą Polską art. 8 Europejskiej konwencji praw człowieka (pełna nazwa: Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności - ratyfikowaną Ustawą z dnia 2 października 1992 roku o ratyfikacji Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz. U. z 1992r. Nr 85, poz. 427)),
2. Usunięcia z art. 58 § 1a i art. 107 § 2 Ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy zapisu: „Sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka, jeżeli dobro dziecka za tym przemawia.”
3. Wprowadzenie do porządku prawnego - tj. Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz Kodeksu postępowania cywilnego - nadrzędnej zasady ustalania opieki naprzemiennej nad dzieckiem w przypadku rozstania się rodziców.

Uzasadnienie

Dnia 2 października br. większością głosów (46 za przy 2 wstrzymujących się) na 36 posiedzeniu została przegłosowana rezolucja 2079 (2015) Rady Europy w sprawie "Równość i wspólna odpowiedzialność rodzicielska: rola ojców" (1)(2). Dotyka ona wielu aspektów działania wymiaru sprawiedliwości wobec małoletnich dzieci. Rada Europejska zauważa, że ojcowie w obliczu prawa, praktyk i uprzedzeń są pozbawieni możliwości utrzymywania relacji z dziećmi. Rada Europy wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia w swoich ustawodawstwach planów rodzicielskich, promowania odpowiedzialności i równości rodzicielskiej oraz wspólnego zamieszkania dziecka z każdym z rodziców. Rezolucja ta stanowi zbiór rozwiązań i dobrych praktyk w sferze prywatnej i rodzinnej promująca równość kobiet i mężczyzn.

Rada Europy w przedmiotowej Rezolucji odwołuje się do treści art. 8 Europejskiej konwencji praw człowieka, która to Konwencja została ratyfikowana przez Rzeczpospolitą Polską.

Należy zauważyć, iż Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy wzywa Państwa członkowskie (w tym Polskę) do:

- wprowadzenia do prawa krajowego zasady wspólnego zamieszkiwania [z dzieckiem przez każdego z rodziców] (W wersji angielskiej "principle of shared residence") po separacji, ograniczając wszelkie wyjątki do przypadków nadużyć wobec dzieci lub ich zaniechania czy przemocy domowej - punkt 5.5 Rezolucji 2079 (2015)
 - zachęcania [do korzystania] oraz, gdy to wskazane, ustanowienia mediacji w ramach postępowania sądowego w sprawach rodzinnych z udziałem dzieci, w tym zarządzonych przez sąd sesji informacyjnych, w celu uświadomienia rodzicom, iż wspólne zamieszkiwanie [z dzieckiem przez każdego z rodziców] może być odpowiednim rozwiązaniem w świetle najlepiej pojętego interesu dziecka, oraz podejmowania działań na rzecz takiego rozwiązania - punkt 5.9 Rezolucji 2079 (2015)
- oraz:
- Zgromadzenie pragnie podkreślić, iż poszanowanie życia rodzinnego jest podstawowym prawem zawartym w Artykule 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (ETS nr 5) oraz wielu międzynarodowych instrumentach prawnych. Dla rodzica i dziecka możliwość bycia razem stanowi konieczny element życia rodzinnego. Rozdzielenie dziecka i rodzica niesie za sobą nieodwracalne skutki dla relacji między nimi. O takim rozdzieleniu powinny orzekać wyłącznie sądy i tylko w wyjątkowych okolicznościach wiążących się z poważnym ryzykiem dla interesu dziecka. - punkt 3 Rezolucji 2079 (2015)
 - Ponadto, Zgromadzenie jest przekonane, że rozwijanie wspólnej odpowiedzialności rodzicielskiej pomaga w przełamywaniu stereotypów [związanych z płcią] na temat ról kobiet i mężczyzn w rodzinie i jest jedynie odbiciem zmian socjologicznych, które zaszły przez ostatnie pięćdziesiąt lat w zakresie tego, jak zorganizowana jest sfera prywatna i rodzinna. - punkt 4 Rezolucji 2079 (2015)

Uważam, iż w Polsce dochodzi do systemowego gwałcenia praw dzieci oraz ich rodziców (a w szczególności ojców), bowiem w przypadku rozstania się rodziców dziecko i jeden z rodziców (najczęściej ojciec) pozbawiani są możliwości kontynuowania życia rodzinnego. Sądy Powszechne Rzeczypospolitej Polskiej orzekając o tzw. wzajemnych kontaktach rodzica i dziecka w kuriozalnym wymiarze kilku godzin na dwa tygodnie doprowadzają do zerwania więzi pomiędzy dzieckiem a rodzicem, prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 8 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka) jest systemowo gwałcone przez Rzeczpospolitą Polską.

Mając na względzie treść art. 8 ust. 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, oraz treść Rezolucji 2079 (2015), uważam, iż niedopuszczalne jest ograniczanie władzy rodzicielskiej jednego z rodziców w sposób i na przesłankach określonych w art. 58 § 1a i art. 107 § 2 Ustawy z dnia 25

lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ingerencja władzy publicznej w prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego jest niedopuszczalna, za wyjątkiem występowania okoliczności wiążących się z poważnym ryzykiem dla interesu dziecka, które to okoliczności nadużywania władzy rodzicielskiej i jej konsekwencje zostały określone w art. 109 i 111 KRiO.

Zmiany w porządku prawnym wprowadzone Ustawą z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2015r. poz. 1062), są iluzoryczne. Nie polega na prawdzie propaganda Rzecznika Praw Dziecka, iż w wyniku zmian wprowadzonych ww. ustawą dzieci mają zapewnione prawo do obojga rodziców w przypadku ich rozstania (3) . Sady Powszechne Rzeczypospolitej Polskiej powołując się na enigmatyczny zapis „dobra dziecka”, oraz bubel prawny - tj. Ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2015r. poz. 1062), w dalszym ciągu gwałcą prawo dziecka do obojga rodziców w przypadku ich rozstania, w dalszym ciągu ustalają kontakty dziecka z jednym z rodziców w kuriozalnym wymiarze kilku godzin na dwa tygodnie, oraz ograniczają władzę jednego z rodziców na podstawie art. 58 § 1a i art. 107 § 2 KRiO.

Domagam się zatem usunięcia z porządku prawnego z art. 58 § 1a i z art. 107 § 2 Ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy zapisu: „Sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka, jeżeli dobro dziecka za tym przemawia.”, bowiem jest to zapis niezgodny z art. 8 ust. 1 i 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Generowanie sztucznego konfliktu przez jedną ze stron procesowych, w celu osiągnięcia wyłącznej opieki nad dzieckiem w przypadku rozstania się rodziców skutkuje dramatami dzieci jak i rodziców pozbawionych możliwości wychowywania własnego potomstwa. Wprowadzenie jako nadrzędnej zasady opieki naprzemiennej nad dzieckiem w przypadku rozstania się rodziców, będzie stanowić wywiązanie się przez Rzeczpospolitą Polską z obowiązku ochrony praw dzieci jak i rodziców wynikającego z art. 8 ust 1 i 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, jak i również będzie skutkować zanikiem radykalnych posunięć rodziców - tj. „porwań rodzicielskich” i „alienacji rodzicielskiej”.

Na podstawie art. 13.1 Ustawy o petycjach wnoszę o powiadomienie mnie w formie pisemnej listem poleconym o sposobie załatwienia niniejszej petycji wraz z uzasadnieniem, bez zbędnej zwłoki zgodnie z art. 10.1 Ustawy o petycjach.

(1) Oryginalny tekst rezolucji jest dostępny jest pod następującymi adresami URL:

<http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-DocDetails-EN.asp?FileID=22220&lang=EN>

<http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewPDF.asp?FileID=22220&lang=en>

(2) Przetłumaczona na język polski przez Ministerstwo Sprawiedliwości rezolucja jest dostępna jest pod następującymi adresami URL:

<https://ms.gov.pl/pl/prawa-czlowieka/miekkie-prawo-miedzynarodowe/prawo-rodzinne/>

<https://ms.gov.pl/pl/prawa-czlowieka/miekkie-prawo-miedzynarodowe/prawo-rodzinne/download,3093,0.html>

(3) Cytat za Rzecznikiem Praw Dziecka „Prawo dziecka do obojga rodziców będzie teraz lepiej zabezpieczone. ... Przypomnijmy, że nowelizacja ustawy o

zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, podjęta przez Senat na wniosek Rzecznika Praw Dziecka, wprowadza po raz pierwszy w polskim prawie przepis mówiący o prawie dziecka do wychowania przez oboje rodziców." - <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/kodeks-rodzinny-i-opiekunczy-znowelizowany>

Oświadczenia:

Korespondencję w tej sprawie proszę kierować do mnie za pomocą środków komunikacji elektronicznej zgodnie z art. 39¹ ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.).

Załączniki:

1. Rezolucja_2079_2015.pdf

Rezolucja 2079 (2015)¹

Równość i wspólna odpowiedzialność rodzicielska: rola ojców

Zgromadzenie Parlamentarne

1. Zgromadzenie Parlamentarne konsekwentnie promowało równość płci w miejscu pracy i obrębie życia prywatnego. Znaczne postępy na tym polu, choć wciąż niewystarczające, zaobserwować można w większości Państw członkowskich Rady Europy. W rodzinie należy zagwarantować i promować równość pomiędzy rodzicami od samego momentu pojawienia się dziecka. Zaangażowanie obojga rodziców w wychowanie ich dziecka jest korzystne dla jego/jej rozwoju. Rola ojców względem dzieci, w tym tych bardzo małych, powinna zostać szerzej dostrzeżona i odpowiednio doceniona.
2. Wspólna odpowiedzialność rodzicielska oznacza, iż rodzice mają pewne prawa, obowiązki i powinności wobec dziecka. Faktem jest jednak, że ojcowie napotykają czasem na przepisy prawa, praktykę i uprzedzenia, które prowadzić mogą do pozbawienia ich zrównoważonych kontaktów z dziećmi. W swej Rezolucji 1921 (2013) „Równość płci, godzenie życia prywatnego i zawodowego oraz wspólna odpowiedzialność” Zgromadzenie wezwało władze Państw członkowskich do poszanowania prawa ojców do udziału we wspólnej odpowiedzialności poprzez zapewnienie, że prawo rodzinne przewiduje, w wypadku separacji lub rozwodu, możliwość sprawowania wspólnej opieki na dziećmi, w ich najlepiej pojętym interesie, opartej na porozumieniu między rodzicami.
3. Zgromadzenie pragnie podkreślić, iż poszanowanie życia rodzinnego jest podstawowym prawem zawartym w Artykule 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (ETS nr 5) oraz wielu międzynarodowych instrumentach prawnych. Dla rodzica i dziecka możliwość bycia razem stanowi konieczny element życia rodzinnego. Rozdzielenie dziecka i rodzica niesie za sobą nieodwracalne skutki dla relacji między nimi. O takim rozdzieleniu powinny orzekać wyłącznie sądy i tylko w wyjątkowych okolicznościach wiążących się z poważnym ryzykiem dla interesu dziecka.
4. Ponadto, Zgromadzenie jest przekonane, że rozwijanie wspólnej odpowiedzialności rodzicielskiej pomaga w przełamywaniu stereotypów [związanych z płcią] na temat ról kobiet i mężczyzn w rodzinie i jest jedynie odbiciem zmian socjologicznych, które zaszły przez ostatnie pięćdziesiąt lat w zakresie tego, jak zorganizowana jest sfera prywatna i rodzinna.
5. W świetle tych rozważań Zgromadzenie wzywa Państwa członkowskie do:
 - 5.1. podpisania i/lub ratyfikacji, jeśli dotychczas tego nie uczyniono, Konwencji o wykonywaniu praw dzieci (ETS nr 160) oraz Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi (ETS nr 192);

¹ Debata Zgromadzenia w dn. 2 października 2015 r. (36 posiedzenie) (zob. Dok. 13870, raport Komitetu ds. Równości i Niedyskryminacji, sprawozdawca: Pani Françoise Hetto-Gaasch; oraz Dok. 13896, opinia Komitetu ds. Spraw Społecznych, Zdrowia i Zrównoważonego Rozwoju, sprawozdawca: Mr Stefan Schennach). Tekst przyjęty przez Zgromadzenie w dn. 2 października 2015 r. (36 posiedzenie).

- 5.2. podpisania i/lub ratyfikacji, jeśli dotychczas tego nie uczyniono, Konwencji haskiej dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę z 1980 r. i jej prawidłowego wdrożenia, zapewniając, by stosujące ją organy współpracowały i działały szybko;
- 5.3. zapewnienia, by rodzice mieli równe prawa względem ich dzieci w świetle prawa i praktyki administracyjnej gwarantujących każdemu z rodziców prawo do informacji i wpływu na ważne decyzje oddziałujące na życie i rozwój ich dziecka [działając] w najlepiej pojętym interesie dziecka;
- 5.4. usunięcia ze swego porządku prawnego wszelkich różnic związanych ze stanem cywilnym rodziców, którzy uznali swe dzieci;
- 5.5. wprowadzenia do prawa krajowego zasady wspólnego zamieszkiwania [z dzieckiem przez każdego z rodziców]¹ po separacji, ograniczając wszelkie wyjątki do przypadków nadużyć wobec dzieci lub ich zaniedbywania czy przemocy domowej, dostosowując czas, w którym dziecko zamieszkuje z każdym z rodziców adekwatnie do jego potrzeb i interesu;
- 5.6. poszanowania praw dzieci do bycia wysłuchanymi we wszystkich kwestiach, które ich dotyczą jeśli uznano, iż w wystarczającym stopniu te kwestie rozumieją;
- 5.7. brania pod uwagę porozumień dotyczących wspólnego zamieszkiwania [z dzieckiem przez każdego z rodziców] przy przyznawaniu świadczeń socjalnych;
- 5.8. podjęcia wszelkich niezbędnych kroków w celu zapewnienia pełnego wykonania decyzji dotyczących miejsca zamieszkania dziecka, w tym weryfikacji skarg na uchybienie tym decyzjom;
- 5.9. zachęcania [do korzystania] oraz, gdy to wskazane, ustanowienia mediacji w ramach postępowania sądowego w sprawach rodzinnych z udziałem dzieci, w tym zarządzonych przez sąd sesji informacyjnych, w celu uświadomienia rodzicom, iż wspólne zamieszkiwanie [z dzieckiem przez każdego z rodziców] może być odpowiednim rozwiązaniem w świetle najlepiej pojętego interesu dziecka, oraz podejmowania działań na rzecz takiego rozwiązania poprzez zapewnienie mediatorom odpowiedniego przeszkolenia, a także wspierania multidyscyplinarnej współpracy opartej na „modelu z Cochem”;
- 5.10. zapewnienia, że specjaliści mający kontakt z dziećmi w trakcie postępowania sądowego w sprawach rodzinnych przejdą odpowiednie szkolenie na temat szczególnych praw i potrzeb dzieci z różnych grup wiekowych, a także odpowiednio dostosowanych postępowań, zgodnie z Wytycznymi Rady Europy w sprawie wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dzieciom;
- 5.11. zachęcania [do tworzenia] planów rodzicielskich pozwalających rodzicom na samodzielne ustalenie podstawowych aspektów życia ich dzieci, a także umożliwienia dzieciom wnioskowania o rewizję ustaleń, które bezpośrednio ich dotyczą, w szczególności odnoszących się do ich miejsca zamieszkania;
- 5.12. wprowadzenia płatnych urlopów wychowawczych dla ojców, preferując przy tym model nieprzekazywalnych okresów urlopu.

¹ W wersji angielskiej „*principle of shared residence*” (przyp. MS)